

„Edinost“

Izjaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročilna značka:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnino brez priloge naročnine se uprava ne zira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo ponamorne številke po 6 stotink (3 nvd.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvd.).

Telefon Str. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petlu. Za večkratno naročilo s primerom popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglaš itd. se računajo po pogodbe

Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Socijalnim demokratom na Slovenskem.

Ne davno temu sem opozoril voditelje slovenske demokracije na njih dolžnosti, katere naj bi izpolnili na kongresu skupne socijalne demokracije v Avstriji. Opomnil sem, da se v vsej demokraciji nemškega pa avstrijskega cesarstva vrši teoretična in kolikor toliko tudi praktična kriza. Med tem se je določilo skupno zborovanje socijalne demokracije v Nemčiji in se je na to naznanilo, da bo v Avstriji tako obče zborovanje začetkom letošnjega novembra. Na dnevnem redu Avstrije bo tudi jedna točka o reviziji doslej veljavnega programa socijalne demokracije. Za pregledanje tega programa so že osnovali poseben načrt, in v glavnem glasilu, v dunajski »Arbeiter Zeitung«, so že nekoliko pretresali vso osnovo, katero hočejo predložiti skupnim zborovalcem.

Nemška demokracija se je na svojem letošnjem shodu v Lubeku jako dolgo bavila s pretresovanjem programa in tiste kritike, katere zameta dosedaj veljavne nauke. Zlasti s socijalno-demokratskim pisateljem Bernsteinom so imeli vodje mnogo opraviti. Sklepali so celo resolucije proti Bernsteinu; o tem pa so grajali bolj taktično Bernsteinovo, nego pa kritično pretresanje dosedanjih naukov in programatičnih trditvev in zahtev. Na glasovanju je bil navzoč tudi načelnik avstrijske socijalne demokracije, znani dr. Adlerjevo »Arbeiter Zeitung«. Takó bodo mogli potem primerjati govore in izjave shodove s tem, kar razodene potem, če bo treba, slovenski, za delavce vneti dnevnik — tržaška »Edinost«.

Vsled vsega tega ne bodo mogli na skupnem shodu avstrijskih socijalnih demokratov prikrivati tistih slabostij, katere je porušila kritika same socijalne demokracije, in če bi vendar hoteli to, je pa širše občinstvo že po drugih potih izvedelo, da se fundament socijalno-demokratskih naukov ruši od leta do leta. Tudi delavcev ne bodo mogli več slepiti, kakor so jih doslej. Delavci izvedó, da so bili pristaši napačnih naukov in podporniki krive propagande.

Od tistih bolj izobraženih slovenskih socijalnih demokratov, ki so se postavili na čelo slovenskim delavskim množicam, bi mogli pričakovati, da bo vsaj njih vodilo čutstvo poštenosti, in da vsaj oni ne bodo tajili, da so bili na krivih potih; in da, če že nemški vodje pokrivajo napačne nauke, jih pa oni (slovenski demokratje) razglasé kakor take. To morejo toliko laže storiti, ker so med samimi židovskimi socijalnimi demokrati ustali taki, ki obsojajo dosedanje postopanje vsega vodstva nemške socijalne demokracije.

Tu naj omenimo le toliko, da celó Bernsteinova obsojenja s strani židovskih pisateljev, češ, če se on sedaj postavlja kakor kritična avtoriteta, je on najvažnejše trditve že davno vzel drugim, nežidovskim avtorjem. Jeden židovski socijalistični prvak pozivlja celó naravnost Bernsteina, naj prizna svojo duševno tatvino in naj pove, kje je že davno dobil tiste kriterije, katere razgláša in raznaša za svoje. Isti pisatelj obsoja Engelsa, da je bil napisal celo knjigo proti istemu nemškemu avtorju, od katerega so polagoma zajemali vodje socijalne demokracije to, kar je veljavnega, so najprej tajili to, potem pa kar pačili po svoje. Krivice, ki so jih delali velikonemške-mislitelju, pa še danes nočejo prekriti, in, kakor rečeno, celó Bernstein se sramuje doslej priznati, da-sije to, kar naznaja bolj ali manj veljavnega, v nepopačeni obliki izposodil iz tujega, zamolčanega vira.

Jaz nalašč nočem z imenom naznačiti vsega tega, kar se je, kakor že zadnjič po-

vedano, jeden celi rod vršilo za kulisami socijalno-demokratskega teatra. — Sami vodje socijalne demokracije so dolžni, da razkrijejo; in ker nemški vodje, kakor vse kaže, ne store tega, apelujemo na poštenost voditeljev slovenske in druge slovenske demokracije, da na bližnjem vkupnem shodu avstrijskih socijalnih demokratov očitno in pogumno nastopijo ter povedó, kar je treba v interesu slovenskega in skupnega delavstva! Vodje slovenskih socijalnih demokratov smo za časa spomnili na njih dolžnost; čas so imeli in ga še imajo, da se pripravijo za skupni shod.

Bolj nadarjeni in večji vodje socijalno-demokratskih množic slovenskih bi mogli s pošteno odkritosrčnostjo celó skupno vodstvo dobiti v svoje roke ter odslej poštenije voditi, če ne skupnega, pa vsaj slovensko delavstvo. LAVORIKE se jim ponujajo, kakor nikdar poprej ne takó, ker vré je sedaj — polen. Isti se razbije takó ali takó. Nobeno zavijanje ne pomaga več. Delavstvo so sleparili; in to povedati se bojé v nemškem tabornu požidjene socijalne demokracije. Že delajo umetne izgovore, češ, da to in to je obseženo tudi v naukih Marxa pa Engelsa; če je res obseženo, zakaj pa niso drugače vodili množice?! Torej sleparstva na dan takó ali takó; kaznovati se morati laž in krivica.

Slovenski delavci imajo vzrok, da z vso radovednostjo čakajo na letošnji skupni shod socijalne demokracije. Ob isti priliki naj si le kupijo — kolikor jih umeje nemški — Adlerjevo »Arbeiter Zeitung«. Takó bodo mogli potem primerjati govore in izjave shodove s tem, kar razodene potem, če bo treba, slovenski, za delavce vneti dnevnik — tržaška »Edinost«.

Stari delavski prijatelj.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 22. oktobra 1901

Parlamentarne stvari. Tudi praški »Narodni Listy« se bavijo z mislijo o združenju slovenskih klubov v dunajskem parlamentu v »zvezco«. Predlog došli od jugoslovanske strani da se glasi tako, da bi se tesneje združili le češki in jugoslovanski poslanci, med tem, ko bi v slučajih, ko bi se bilo treba v narodnih vprašanjih postaviti po robu germanizatoričnim zahtevam, pristopili tudi Poljaki. »Narodni Listy« menijo, da bi bila taka zveza brez pomena, ako ne bi tudi Poljaki brezpogojno pristopili. »Narodni Listy« se tudi pritožujejo radi glasov, ki so se pojavili med nekaterimi poljskimi poslanci, proti koneesijam 6 milijonov kron, postavljenih v proračun za zgradbo v Pragi. Omenjeni češki list pravi, da bi bilo obžalovanja vredno, ako bi se Poljaki v tem slučaju postavili na stran nasprotnikov Čehov.

Nadomestna državnozbornska volitev na Češkem. Na večerajnji nadomestni volitvi za izpraznjeni državnozbornski mandat po pok. dru. Kaizlu, bil je izvoljen Mladočeh dr. Fiedler, profesor na visoki tehnični šoli.

Volitve v zagrebški mestni svet. Te dni so se vršile v Zagrebu volitve v občinski zastop. Z ozirom na terorizem, kakor ga uporablja vlada pri teh volitvah posebno na volilce v I. in II. volilnem razredu, od katerih skoraj polovica pripada uradništvu, se združena opozicija ni udeležila teh volitev. Vlada je volilce kontrolirala na ta način, da je izdajala markirane glasovnice. Pasivnost združene opozicije je hotela izrabiti Frankova stranka in je postavila svoje kandidate v vseh treh razredih. V prvem in drugem razredu je seveda sramotno propadla, v tretjem razredu pa, kjer ni bilo nasprotnih kandidatov (vlada nima v tem raz-

redu, kjer so neodvisni volilci, nikake zaslombe; združena opozicija pa se je tudi v tem razredu držala pasivnosti), bili so izvoljeni kandidatje »čiste« stranke Žida dra. Franka. Ne povprašujete pa, kako? S skrajno agitacijo se je Franku in njegovi židovski družbi posrečilo, da je od 1633 volilcev pridobila za svojo stranko komaj od 237 do 241 glasov!!

Med 6 izvoljenimi svetovalci je tudi neki — Samuel Moskovič. Kljub groznemu porazu, ki ga je ta stranka doživela na teh volitvah, se njeno židovsko glasilo »Hrvatsko pravo« vsejedno baha se sijajno zmago!

Ogrski parlament. Ogrska poslanska zbornica bo imela svojo prvo sejo dne 26. t. m. Predsedoval bo starostni predsednik. Dne 28. t. m. otvori kralj parlament s prestolnim govorom. V seji poslanske zbornice, ki bo naslednjega dne, prečita se še enkrat prestolni govor, na kar bo volitev zborničnega predsedništva.

Hrvatski sabor. Včeraj otvorilo se je zasedanje hrvatskega sabora v Zagrebu. Poslanci Brestyensky in tovariši so predlagali, naj bi volitev v budimpeštansko poslansko zbornico ne izvršili, temveč naj se ta stvar izroči posebni komisiji.

Brestyensky je, utemeljujé svoj predlog, povdarjal, da, ako sabor izvoli odposlance v poslansko zbornico budimpeštansko, zaostane mnogo nujnega dela v hrvatskem saboru, ker odposlanci morajo biti že 26. t. m. v Budimpešti in ker bi vsled tega hrvatski sabor ne mogel delovati. Posl. Vrbančič je rekel, da je sicer vsled nagodbe hrvatskemu saboru dolžnost, da v budimpeštansko zbornico pošilja svoje zastopnike, ali iz iste nagodbe izvira tudi za Ogrsko mnogo dolžnosti, katere pa ista krši.

Hrvatski sabor bi se moral torej poslužiti te prilike, da bi tako povzročil konflikt med Ogrsko in Hrvatsko, v katerem konfliktu bi mogel posredovati samo kralj. Na podlagi nagodbe nima Hrvatska nikakih garancij, da se pogodba ne bo kršila od strani Ogrske. Ko so o tem predmetu govorili še nekateri govorniki večine in opozicije, je večina — to se umeje — vsprejela predsednikov predlog, naj se na dnevni red prihodnje seje postavi volitev zastopnikov v budimpeštansko poslansko zbornico.

Srbska skupščina. V večerajnji seji srbske skupščine sta dva liberalna poslanca protestirala proti dejstvu, da je v skupni otvoritveni seji senata in skupščine predsedoval senatni predsednik. V tem faktu vidita ona dva ponižanje skupščine pred senatom. Trgovinski minister pa je dokazoval, pozivaje se na ustavo, da na vseh skupnih sestankih skupščine in senata mora predsedovati senatni predsednik.

Zbornica prešla je na to na dnevni red. **Nadomestne volitve v Bolgariji.** Na nadomestnih volitvah 29 poslancev v bolgarsko sobranje je bilo izvoljenih 12 vladnih kandidatov, 6 Cankovcev, 6 Karavelovcev, 3 Stoilovci in 2 Stambulovca. Volitve so se izvršile v popolnem redu.

Stavka na Francozkem. Na Francozkem vlada silno vznemirjenje radi stavke, ki se pripravlja med rudarji. Jeden del rudarjev je za splošno stavko, drugi pa proti tej. Nasprotstva med obema strankama so postala že tako velika, da so jedni in drugi popolnoma oboroženi s samokresi, puškami in bajoneti, ter se pričakuje vsaki hip, da pride med njimi do prave bitke. Vlada je že dolgo časa pripravljena na vsako eventualnost in so že določene točke, katere mora zavzeti vojaštvo v slučaju, da pride med delavci do najhujšega. Posebno se je bati, da pričnejo z nasilstvi onih 1200 delavcev, ki so stavkali in jih družba posestnikov rudnikov noče več

vzeti na delo. Ti so v najhujši bedi in pripravljani na vse.

Vojna v južni Afriki. V Londonu noče potihniti govorica, da je burški poveljnik Dewet umrl vsled neke rane, katero je bil dobil pred časom na bojišču; priletel da mu je v ramo košček granate. Burški viri iz Haaga pa zatrjujejo, da ni še nikakega poročila o Dewetovi smrti ter da ni angležkim poročilom ničesar verjeti.

Smutsov »komando« je ujel neko angleško četo blizu Zwage-hoetka v okraju Sommerset East.

V Pretoriji so objavili listo daljnjih 12 burških poveljnikov, ujetih po 15. septembru in prognanih iz Kaplandije. Med temi 12 poveljniki je tudi Scheeper.

V Haagu pripisujejo veliko važnost pogovoru transvaalskega zastopnika v Washingtonu, polkovnika Oberine, s predsednikom Zjedinjenih držav, Rooseveltom. Ta da je kazal velike simpatije do Burov.

Iz New-Yorka pa poročajo, da Roosevelt nikakor ne misli spremeniti svojega doseđanjega stališča napram južnoafričanski vojni ter da misli v vseh vprašanjih, ki se tičejo te vojne, slediti postopanju svojega prednika Mac-Kinleya.

Tržaške vesti.

Javni občni zbor društva »Edinost«. Prihodnje nedeljo bo imelo naše politično društvo svoj občni zbor — združen z javnim snodom — v dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah. Leto za letom vabimo na to zborovanje naše tržaške rojake s povdarjanjem važnosti tega zborovanja z ozirom na sodobne dogodke in našem Primorju in na splošno politično položjenje. In res: naše javno življenje je neprestano in nepretržno tako polno dogodkov, ki nam pretresajo dušo, grenijo bitstvo, ogorčajo čutstvanje in nas silijo na slovesno protestovanje ter na klicanje rojakov v obrambo te pedi svete nam rodne zemlje ter velikega prava našega, katero nam uničuje divja sila nemilih, vnebovpijočih odnošajev — vse naše življenje je tako, da daje največo važnost vsaki priliki, ko se shajamo. To velja pa zlasti za redne občne zборе našega političnega društva, ker je postelo v navado, da zborovalci na teh shodih morejo čuti glas iz odličnih ust, puklicanih v to, da informirajo narod o stanju stvari.

Ne navadne, posebne mere pa je važnost letošnjega zborovanja. Stopili smo v velekritično dobo. V pismu, ki smo ga prejel te dni od odlične strani v informativen namen, je vsklik: »Oj, ko bi ljudje le sanjali, kakov meč visi sedaj nad Slovenci in Čehi...!« Kdor ni slep od strasti, more videti na vseh konceh in krajih dogodke, ki kažejo na to, na kar opozarja naš svarilec. Nastala je doba, ki utegne odločiti o naši ekzistenci! Meč, meč, visi nad nami! Tako nam kliče mož, ki nima le bistrega pogleda, ampak tudi obilo prilike, da more opazovati stvari, ki se razvijajo in ki za hip niso vidne vsakemu očesu! V takih časih torej, ko visi meč nad nami, se bo vršil letos naš občni zbor. Kdor je zvest sin svojega naroda, ve, kaj mu velevala dolžnost... Resnost časa naj nas v nedeljo združi v ogromnem številu!

Nočemo zapasti smešnosti. In smešni bi bili, ako bi hoteli vzbujati nado, da naš glas bo imel Bog ve kakov efekt na zunaj. Ne, tega nočemo. Siromaki smo. Nimamo bogatih sredstev in nimamo mogočnih zaveznikov. Proti nam so vsi, ki imajo moč in sredstva. Ti pa imajo trda srea, ki ne poznajo ni usmiljenja, ni pravičnosti do nas. Vsi ti imajo le brutalen in ciničen zasmeh za pritožbe naše

radi zločinov, ki se vrše na našem pravu, na pravu nas, ki smo vendar tudi ustvarjeni po božji podobi.

O da, davno že smo se odvadili, nadejati se čemu od pravičnosti sveta! Britko je tako spoznanje, ali treba je, da smo junaki, ki znajo gledati resnici v obraz! Ker to nas preje reši, nego udajanje tolažilnim, a krivim nam. Ravno zato treba, da se v nedeljo snidemo v velikem številu, da jo bomo čuli in se pogovorili o resnici! Sniti se moramo, če tudi vemo, da ne bo efekta na zunaj! Ne pozabimo pa, da nosimo sodnika — v sebi, da moramo dajati račune tudi pred lastno vestjo!! Če je že vnanji svet gluh za naše tožbe, gluh zato, ker nas hoče pogubiti, pa glejmo, da si vsaj ohranimo čisto vest, tisto zavest, da se tudi v težkem času nismo udali fatalizmu, marveč, da smo skrbeli za obrambo v vsej tisti meri, kolikor nam jo dopušča naše moči.

Zberimo se torej v velikem številu, da se dogovorimo, da določimo dispozicije za prihodnjo borbo, da se osokolimo, da bo vsakdo stal na straži v neomejni zvestobi! Nešteto je naših sovražnikov: od gori doli, okolo nas in — v nas. Pa naj so jim namenjeni tako različni; naj nosijo zlate ovratnike, naj se zbirajo pod zastavo nemškega in italijanskega nacionalizma, ali naj korakajo za rudečim praporjem: efekt delovanja vseh njih se združuje na pogubo naroda slovenskega. V očigled tolikim sovražnikom pokazimo, da imamo vendar enega prijatelja in branitelja naši sveti pravici. In ta ljubeči in braneči prijatelj moremo biti — le mi sami!! V imenu ljubezni do sebe, v imeu odločne volje za obrambo naroda zberimo se v nedeljo v velikem številu!

Cvetka na grob Janko Prašelj. Pišejo nam: V najlepših letih, v evetju krepke dobe rešil je smrtni angelj milega nam rojaka, g. Janka Prašelja, upokojenega železniškega uradnika, po težkih in dolgih mukah dolgih 7 let. Mož je umrl kakor vojak na bojišču — žrtev svojega poklica. V službi v Istri in Dalmaciji si je mož nakopal glasovito malarijo. Posledice so se pojavile v vsej grozoti svoji. Telesno izmučen je moral slednjič zapustiti službo, zapustivši tam svoje zdravje — za vedno, in odnesši seboj le neizmerne gorjaje.

Telo je res že dolgo omagovalo. Le z velikim trudom je dne 3. januarja t. l. stopil iz hiše. Dne 3. januarja! Pot na — volišče, na vršenje narodne dolžnosti je bila njegova zadnja pot! To je bila zadnja pot izven hiše. Od tedaj mu je bilo bolno in izmučeno telo prileženo mej štiri stene. Telo, da, ali duh njegov je bil vsaki dan tam zunaj med ljubljanim narodom. Zanimal se je za vse. Rodoljubna in pobožna duša pokojnikova ni klonila pred boleznijo telesa. Neumorno se je bavil s slovenskim slovstvom, da bi miljenemu rodu svojemu v knjigah družbe sv. Mohorja spisal kratko in peljudno zgodovino slovenskega slovstva. Žal, da ni vspjel izvršiti te plemenite namere svoje.

Počivaj mirno, nepozabni Janko, v sveti ti zemlji slovenski! Tvoj spomin hočemo zvesto hraniti vsi mi, ki smo te poznali! Saj si bil tako dober, tako plemenit! Večni mir in pokoj duši Tvoji!

C. kr. uradnik, ki daje — zaušnice! Včeraj je v javnih skladiščih carinski viši oficijal Hülenbauer dal nekemu finančnemu nadstražniku povelje, naj gre žnjim v zgornje prostore preiskovat sladkor. Ker pa ima v javnih skladiščih vsaki organ svojo določeno službo, si je nadstražnik dovolil opazko, da v to je določen nekdo drugi! Viši oficijal Hülenbauer pa je vstrajal pri tem, da omenjeni nadstražnik mora žnjim in ker le-ta ni hotel, se je gospod uradnik čutil vžaljenega in je siromašnemu nadstražniku, v večo čast in slavo nemške kulture, zasolil — zaušnico!!

Radovedni smo sedaj, da-li viša oblast pouči tega mogočnega in klofute delečega višega oficijala, da klofuta ni v nobeni točki službenih predpisov navedena kakor sredstvo za varovanje avtoritete in discipline! — Tako se dozdeva vsaj nam, ki nismo sinovi nemške — kulture!

Kakó g. župnik Jurizza poroča! Iz Rojana nam poročajo, da ima g. župnik tudi v tem poslu dvojno mero: za Slovence eno, za svoje varvance in ljubčke pa drugo. Če se poroka vrši v slovenskem jeziku, jo g. župnik stisne, da je v par minutah vse pri kraju. Kakor da ne vidi sekunde, da to slovensko golazen spravi iz božjega hrama! Če

se pa poroka vrši v laškem jeziku — potem seveda je to kaj družega! Tu ubira g. župnik svoje lice v najsvečaneje gube in počešča novoporočence z nagovorom, kakor ga le zmore njegova italijanska retorika! To razliko v postopanju z jednimi in drugimi je g. župnik pokazal posebno drastično na dveh slučajih iz zadnjih dni. Ljudje si seveda delajo svoje komentarje. In sicer eni in drugi. Ljubčki župnikovi se rogajo, naši ljudje pa so ozlovoljeni, ko vidijo, da niti v hramu božjem niso ljudje enaki, ampak se postopanje žnjim razlikuje po osebnih antipacijah in simpatijah in pa po večji ali manjši udanosti do njeg. veličanstva — tržaškega magistrata in nje prejasnosti — židovske camorre!

Da-li je to veri na korist? Bedasto vprašanje! Pravi boritelj za krščanske resnice naj bi si ubijal svojo glavo s takimi — lapaljami!!

Našla sta se! Prišel je tudi semkaj na tržaško pravi pravcati »klerikalizem« in imamo ga že, kjer bi se ga bilo najmanj pričakovalo, imamo ga v Škednji. A veste kedo ga je zanesel? Sam gospod Cavalieh. Isti Cavalieh, ki ima slovenske vizitnice glaseče se tako-le: »Ivan Kavalič, župnik«, laške pa tako-le: »Giovanni Cavalieh, parroco«. Isti Cavalieh, v čegar župnišču je obdevalni jezik italijanski in kjer Slovence imenujejo ščave, isti Cavalieh, ki je že neštivilnokrat pokazal, da je veren sluga tržaškega magistrata ter zvest pristaš talijanske stranke, isti Cavalieh, ki bi morda utegnil pripovedovati o nekem tržaškem kapelanu, ki je nekoč na kolena padel pred nekim tržaškim laškó - židóvskim mogoteem, da si izprosi neko okoličansko župnijo, isti Cavalieh, ki je, kakor je bilo svojedobno dokazano v našem listu, roval, da bi uničil narodno pevsko društvo »Vesilca« in je deloval na to, da bi popolnoma poitalijančil škedenjsko cerkev, ki je spravljal na kor laške pevece in uvedel laško mašo z laško prepovedjo, isti Cavalieh, ki je živel vselej v največji napetosti z onimi svojimi kapelani, ki so se zavzemali za svoj zatirani narod, kar bi nam mogli potrditi uzorni duhovniki in rodoljubi kakor Kompare, Logar, Cink in drugi, isti Cavalieh, ki se je udeleževal laških zabav na »lokanđi«, ki pa se ni nikol pokazal na slovenskih veseljah in koncertih itd. itd.: isti Cavalieh je začel sedaj na propovednici agitirati za goriški »Primorski list« in ga v zakristiji prodajati. Cavalieh — »Primorski list«: par nobile fratrum. Častitamo obema, da sta se našla; vredna sta popolnoma jeden družega in se prav divno spopolnujeta! Ako se »Primorski list« identifikira s Cavalieh, je to nevarljivo znamenje, da je s Cavalieh istih narodopolitičnih nazorov, da torej ne zastopa narodnih načel, ter da je njegovo delovanje pod krinko vere protinarodno! Ako pa Cavalieh javno na propovednici agitira za »Primorski list«, dokazuje s tem, da hoče med naš narod zanesti preprič, ki besni sedaj po drugih slovenskih pokrajinah in ki bi tržaškim Slovincem porušil še to malo obrambene pozicije. **Za to pa je ravno g. župniku Cavaliehu**, kakor vernemu slugi tržaške židovske camorre in za nič družega! Mož pa, ki je že sto in stokrat dokazal svojo mržnjo do sloven. naroda, nima nikake pravice ustvarjati si v istem narodu kakoršnje-koli stranke, vsled česar bomo mi njegovo delovanje, pa bodi ono tudi pod krinko vere, smatrali le protinarodnim! In bomo g. župnika vedno smatrali sovražnikom našega naroda! Sovražniki našega naroda pa s o t d i v s i o n i, ki se identifikirajo ž njim! To naj si zapomni stranka okoli »Primorskega lista«.

»Caffee Centrale«. Pišejo nam: Na Acquedotto se nahaja kavarna pod gorajim imenom. Ta kavarna je, poleg kavarne Chiozza, shajališča najzagrizenjših lahonov in Židov tržaških.

Minolo nedeljo je šel slučajno tam mimo naš poročevalec in je videl sledeči slučaj: V to židovsko-lahonsko kavarno so vstopili štirje mladi slovenski možje, da popijejo čašico črne kave. Uslužbenci so našincem postregli. Ker pa so ti naši možje govorili med seboj slovenski je poslal lastnik kavarne (ali kdo drugi mesto njega) po — redarja, ki naj bi te štiri poštene okoličanske možje izgnal iz kavarne le zato, ker so se upali med seboj govoriti v svojem jeziku — to je v deželnem slovenskem jeziku!!

To je že nestrpnost na višku! Naši možje

so seveda ogorčeno protestirali proti takemu kanibalskemu postopanju. Potem pa se je zgodilo nekaj naravnost neverjetnega. Stražar je šel klicat še drugega redarja! Kaj pravite, a?! Torej tudi organi javnega miru in reda vidijo, ali jim je tako naloženo, da morajo videti zločin v tem, ako Slovenec govori — svoj materini jezik!! Dva od četvorice sta na to zapustila ta — gostoljubni lokal, med tem ko sta se dva postavila po robu in ostala pri svoji mizi.

Kmalo na to je prišel, zraven že navzočih redarjev, še **redarstveni nadzornik** in je stopil k ostalima — »zločincema« (!!), ki sta na to zapustila to — priporočila vredno gnezdo iredentovcev!

Toliko na znanje našim ljudem. Vsekako pa postaja vsaki dan fletneje v tem našem ljubem Trstu. Očevidec.

Iz-pred naših sodišč. Včeraj se je vršila razprava proti mizarju Romanu Lazarihu pok. Frana iz Trsta.

Lazarihu je bil v ječi v Koprju in je tam pretil nadzornikom s smrtjo ter je razžalil več javnih funkcionarjev. Radi teh činov je moral odgovarjati včeraj pred tukajšnjim sodiščem. Nepoboljšljivi mož je bil obsojen na 14-mesečno ječo z enkratnim postom na mesec. — Dada je bil 25-letni kočijaz Anton Pagliora pok. Angela iz Putja in pristojen v Rovinj, zaradi telesnega poškodovanja, obsojen na 6 mesečno težko ječo z enkratnim postom v mesecu.

Drobne vesti. Včeraj popoldne, je bil aretiran v svobodni luki 19-letni težak Jakob M., ker so pri njem našli več kg. kave, ne da bi vedel opraviti odkod jo je dobil. — Nadalje je bil aretiran od finančnega stražnika ravno tam neki Lovrenc P. iz Pirana, ker je hotel odnesti nekaj kg. sladkorja, ne da bi mislil plačati colaino. Sladkor so mu sekvestrirali in njega pustili na slobodo. Seveda ga finančna oblast še pokliče na odgovor.

Ogenj. Minolo noč ob polu 2. je gorelo v hiši trgovca Štefana Požarja v Rocolu. Poklicani gasilci so imeli precej truda, predno so pogasili ogenj. Škoda znaša 5000 kron. Hiša in poškodovane stvari so bile zavarovane.

Padel z drevesa. 21-letni vrtnar Edvard Uleignani iz Izole je padel z drevesa, ter se nevarno pobil. Zdravniško društvo Igea mu je dalo prvo pomoč.

Ranil se na delu. 32-letni težak Josip Gustinčič, stanujoči v ulici Rigutti, je dobil včeraj na delu več nevarnih ran.

18-letni kotlar Josip Presel, stanujoči v ulici della Scalinata, si je iskal včeraj na zdravniški postaji zdravniške pomoči, ker si je na delu nevarno poškodoval roko.

Napad. 26-letni zidar Anton Umek, stanujoči na Vrdeli, je bil primoran iskati si zdravniške pomoči, ker sta ga dva nepoznanca napadla in ga ranila.

Nezvestoba. Trgovec Sansone Racabin, stanujoči v ulici Solitario št. 8, je ovađil na policiji, da je nekemu Dragotinu P., izročil več trgovskih stvari in da je ta pobegnul v Benetke.

Nezgodé. 67-letni delavec Domenik Rossatio, je bil včeraj povožen v ulici S. Anastasio. Stročka so izvlekli iz-pod voza zelo poškodovanega na več delih telesa. Prvo nujno pomoč je dobil na zdravniški postaji, potem so ga pa odpeljali v bolnišnico, v četrti oddelek.

Včeraj zjutraj so pripeljali v tukajšnjo mestno bolnišnico 35-letnega kotlarja Antona Grassija, stanujočega v Miljah, kateri je v nedeljo padel po stopnicah in se nevarno poškodoval. — Sprejet je bil v četrti oddelek.

48-letni težak Josip Besednjak, stanujoči v ulici Belvedere št. 12, je padel včeraj ko je delal na parniku »Melpomenes« s ktova v notranje prostore parnika. — Besednjaka so močno poškodovanega odpeljali v bolnišnico.

Dražba zaostalega blaga na kolo-dvoru južne železnice. Jutri, dne 23. t. m. ob 10. uri zjutraj vršila se bo v tovarno-oddajnem magazinu št. II. v drugem nadstropju kolodvora južne železnice dražba blaga, pozabljenega na južni železnici in ne dvignenega. Zapisnik dotičnih predmetov je občinstvu na ogled v vestibulu kolodvora. Predmeti se ne bodo prodajali pod vskljeno ceno in jih bo moral kupec takoj odnesti.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 18°5, ob 2. uri popoldne 23.4 C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 755.4 — Danes plima ob 5.26 predp. in ob 4.27

p.p.; oseka ob 11.12 predpoludne in ob 11.24 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Odgovor g. županu Ivanu Mahničju v Dekani na njegov dopis v »Edinosti« št. 224, 225 in 226. t. l. na interpelacijo posl. Josipa Kompareta in tovarišev v dež. zboru istrskem radi kričočih dogodkov v Dekani.

5. Ali Vas ni sram, g. župan, izreči besedo »ni res«, da bi bili izplačali kakoršnji-koli znesek svojim agitatorjem (točka tretja interpelacije naših poslancev). Vprašamo Vas ste-li dali vknjižiti med občinske izdatke svoto 6 K 58 stot., izplačano Andreju Kotlerje, št. 271, in svote 14 K 22 stot., izplačano Ivanu Starcu in Ivanu Pavliu št. 483.

6. »Ni res«, to je lahko reči, ali dokazati vam ni možno, da ni res, kar trdi 4. točka interpelacije naših poslancev. Kajti neovržna resnica je, da ljudje plačujejo po dve kroni za vsako nakaznico soli, to je: baje za troške za tiskovine, v resnici pa za — žep koga družega! Fakt je ta, da ste si, gospod župan, tiskovine plačal iz občinske blagajne; če si je pa občinski tajnik samoblastno obdržal prejeti denar po 2 K, ni to naša briga, ampak to bi bil zopet dokaz, da ste bivšega tajnika Vi prvi podpiral v nerednostih!

7. V občinskih knjigah je dokaz, da si je župan dvakrat izplačal komisijske stroške radi ceste Podpeč-Praproča. (Točka 5. interpelacije). Kaj velja torej županov »ni res«?! Enkrat si je župan od podpore, ki je došla za omenjeno cesto odtegnul 6 gold. — in je mesto da bi izplačal 250 gold., izplačal le 244 —; potem pa si je zopet pod št. 592. izplačal 12 K.!

8. To je tudi drzno zavijanje, ako govori župan, da se za časa njegovega županovanja ni nikdar sklepalo radi njegovih potnin v Koper. To se zgodi vsako leto o sestavljanju proračuna skupnih stroškov vse županije. Ta proračun sestavljajo občinski svetovalci in ga predlagajo v občinski seji v potrjenje. Župan je tudi dobro vedel, da mu je določenih 6 K za potnino v Koper. Vrh tega je bil prosil, naj se mu nagrada poviša za 100 K. In v obč. seji dne 30/10 1900. je bila tudi uslišana ta prošnja njegova. Dokazano nadalje je, da si je župan za en in isti dan zaručaval po dve potnini. To je bilo neopravičeno, ker bi bil v prvo lahko po pošti poslal denar in poplačanje obresti g. Višiču od dolga davčne občine Dekani in Kubeđa. In isti dan je dvignil na c. kr. blagajni denar za občino, za kar mu je določenih 6 K; za dvignena denarja bratovščine 6 K in za denarne ustanove Petra Fabrisa 10 K. (Točka 6. interpelacije.) Kar se pa tiče voznine g. župana, nas to ne briga. Mi se držimo tega, kar je določeno. Sicer pa vozi soproga g. župana vsaki dan moko v Koper in mu torej ne treba najemati družega voza, če že noče hoditi peš.

9. Župan sam ni vedel, kako bi se izvil radi točke 7. v interpelaciji, to je: glede po Antonu Pieguu prejetih 79 gold. 46 nvč., o katerih trdi županov zviti in najeti dopisnik, da so naloženi v hranilnici v Trstu, a ne pravi, kdaj in v katero hranilnico je župan naložil to svoto?! Tudi ne pravi, na kaki podlagi je župan storil to! Župan bi bil moral imeti dovoljenje od dotičnih udov uprave bratovščine! Nadalje je to le otročje zavijanje in zvrčanje, ako se župan sklicuje na nerednega bivšega tajnika, češ, da se je dotični dokument nekam zamešal! Vprašamo župana: ali ni bilo prostora za vknjiženje te svote, pridržane Antonu Pieguu na kupnini zemljišča. V obč. seji dne 5/8 t. l. je župan na očitanje tega fakta izjavil, da ni imel pobotnice in zato da ni popred vknjižil tega denarja. In pa je izjavil tudi, da on ima potreben denar, da more povrniti to svoto.

10. Tudi gledé točke 8. v interpelaciji zvrča g. župan vso krivdo na bivšega tajnika. Mi pa smo prepričani, da je župan dobival denar za čiste knjižice. Župan se ponaša sam, da je pošten in imovit. Ravno zato ne bi smelo biti, da je moral reven delavec, došel po delavsko knjižico, da si bo mogel služiti svoj kruh, plačevati 8 nvč. odveč in to tudi tedaj, ko ni bilo bivšega tajnika blizu. Tega ne utaji g. župan, kajti sami in na svoje oči smo ga videli vršiti tako dne 2/7 t. l. Na svoje oči smo videli,

da je moral delavce plačati 20 novčičev, mesto 12!

11. Ozirom na očitane v točki 9. interpelacije — glede naše davčne občine Dekani — je g. župan v občinski seji dne 5/8 t. l. sam priznal, da res ni vse vknjiženo, ob enem pa je zatrdil, da on ni nič pojedel in da to, kar primanjkuje, more on vse poplačati.

12. No, vendar — g. župan! Vsaj en »to je res« ste nam vendar vrgli! Ali tudi ta res naj obremenja le bivšega tajnika, ker ta da je rekel županu, da je Anton Miklavčič največi revež!! G. župan hoče torej vzbuditi domnevanje kakor da ga je tajnik zavel. Ali gospod župan, vi vendar sami poznate Miklavčiča, saj je v Vaši bližini in ob enem je tudi občinski odbornik, trgovec in največi posestnik v Rozarju! In takemu možu ste vrnili plačano globo 5 gl., mesto da bi jo oddali tja, kamor je bila namenjena — ubogim v Rozarju! To ste storili bržkone zato, ker so se bližale — občinske volitve!!

13. Radi plačanih bolniških stroškov za lastnega mu brata Matijo (točka 12. interpelacije) bi hotel g. župan zopet vse zvaliti na bivšega tajnika. Mi pa vprašamo, kako je mogel g. župan v tej točki, ko je šlo za ugovovega brata, imeti v tajnika vse zaupanje?! Nerednosti tajnika da so bile vzrok, da ni svota 79 gl. 46 nvč. bila vknjižena. Ali g. župan ni imel priložnost v to dne 30/10 1900. v občinski seji, ko je bivši tajnik prosil za povišanje plače za 400 K na leto? Takrat je bil tudi župan zanj, sedaj pa hoče valiti vse na tajnika in — na druge!

(Pride še.)

× Izgubil ož. 11-letni šolski učenec Anton Padovan iz Fiumicella se je igral v nedeljo s svojimi součenci. Ne ve se, kako je prišlo, da sta mali Padovan in neki drugi njegov tovariš zašla v konflikt. Naenkrat je ta poslednji udaril Padovana z nožem po očesu in zbežal. Nevarno ranjenega dečka so ljudje spremili domu in od tam so ga prepeljali v tržaško bolnišnico, kjer so konstatovali, da je presekan levo oko.

× Iz Buzeta nam pišejo, da je neki znani učitelj suspendiran od službe radi jako grdih činov. Stvar ima sodišče v rokah. Mož je notoričen podajatelj italijanske stranke in prijatelj jednega — Krstića. To poslednje povdarjamo posebno, ker iže ni možno, posebno ne učitelju. Mi bi sicer ne povdarjali tega, ker vsaka stranka ima lahko tudi slabe ljudi v svoji sredi. Ali v tem slučaju moramo, ker je zbok žalostnih razmer v Slovencih baš ta mož mogel biti nekaterim krogom v Ljubljani avtoriteta o istrskih razmerah, čegar besede so zadoščale, da so proti našim istrskim prvakom-trpinom kovali obtožbe, o katerih le nismo vedeli, ali so bolj drzne, ali bolj nezmislne?! Krivične pa so bile vsakako v neverjetni meri.

Vesti iz Kranjske.

* Pogreba pok. J. Aleševca se je udeležilo tudi več odličnih oseb; mej istimi tudi zastopstvo »Pisateljskega društva« in predsednik družbe sv. Cirila in Metodija. Značilno za sedanje razmere na Kranjskem je, da se je tudi ob Aleševčevem grobu vnela precej ostra polemika med ljubljanskimi listi.

* Škandal v gledališču. Z ozirom na nesramno žaljenje narodnosti naše, ki se je dogodilo v ljubljanskem gledališču — kakor omenjamo v večrajšji vesti — od strani nemških igralcev, poroča »Slovenski Narod«, da je dogodek naznanjen deželnemu odboru in eventualno da pride tudi pred sodišče. Na vsaki način pa da se temeljito obravnava z dotičnim nemškim predrznežem.

To se mora zgoditi na vsaki način! Skrajni čas bi bil že, da bi si z najodločnejim postopanjem vsaj na lastnih tleh izsilili respekt.

* Težka postrv. V blejskem jezeru so ulovili postrv, ki tehta 13 klg.

* Slovenska pivovarna. »Ljubljanska kreditna banka« ustanovlja delniško družbo pod imenom »Delniška družba združenih pivovar v Žalcu in Laškem v Ljubljani«. Gospod Simon Kukec, posestnik tvrde S. Kuketz se zavezuje, da prepusti novi delniški družbi obe svoji pivovarni v Žalcu in v Laškem z vso opravo in vsem fundusom glasom dveh inventarjev za skupno svoto 550.000 K.

Razne vesti.

Tajnosti carja Pavla I. S posebno skrbjo čuvajo v Rusiji neko železno omaro carja Pavla I., na kateri je napis: »Naj se odpre 100 let in 6 mesecev po moji smrti 1801. 12. marca«. Torej je car to omaro postavil nekaj popred nego je bil umorjen. Sodijo, da so v omaro shranjeni jako važni spisi glede zveze Rusije s Prusko in Francozko proti Angležki.

Car in Poljaki. Lvovski listi poročajo iz Varšave, da je 30 odličnih zastopnikov poljskega prebivalstva kongresne Poljske pozvanih v avdienco pred carja.

Polom Oedenburške banke. V Oedenburgu je falirala tmošnja gradbena in zemljiško-kreditna banka. Direktor iste je pobegnul in se ustrelil. Primankljaj, katerega je direktor Schladerer skrival dosedaj s sleparskimi bilancami, znaša kaka dva milijona kron. Zapri so tudi nekatere uradnike dotične banke. Upniki dobé morda 2% od svojih tirjatev.

Lov na anarhista. Policija v Budimpešti išče že več dni nekega Karola Nezsiderya, ki je baje fanatičen anarhist. Po daljšem bivanju na Reki da je Nezsidery prišel v Budimpešto, od kjer so ga že pred leti izgnali.

Največa vojna ladija na svetu. Kakor poročajo angleški listi, se delajo zdaj v Devonportu priprave za gradnjo vojne ladije 16.500 tonelat in dolgosti 425 črevljev. Ta nova ladija bo največa vojna ladija na svetu.

Tajnostna rodbinska zaloigra. Iz Curiga poročajo, da je v Wörschnau-u neki tujec o polunoci svojo mlado soprogo ustrelil. Potem je streljal na samega sebe, a se ni zadel smrtno. Potem je bežal mož k reki Aarre, se sleknil in skočil v reko. Dvojica je bila do polunoci v neki gostilni v Schönwerdu. Kdaj sta prišla v gostilno, ni znano. Njemu je bilo 26, njej pa 22 let.

Na I. občnem zboru slov. akad. društva »Slovenija« dne 19. t. m. je bil za tekoči zimski tečaj voljen sledeči odbor: cand. med. Mavricij Rus predsednikom; cand. iur. Fran Podboj podpredsednikom; stud. med. Vekoslav Spindler tajnikom; stud. iur. Fran Černé blagajnikom; stud. phil. Janko Šlebinger knjižničarjem; stud. iur. Josip Kunc arhivarjem; stud. iur. Gregor Žerjav gospodarjem; stud. iur. Ognjeslav Malnerič in stud. med. vet. Adolf Ribnikar namestnikoma.

Književnost in umetnost

Domača umetnost. V izložnem oknu knjigotržnice Schweintnerjeve v Ljubljani je razstavljen slika ljubljanskega župana, gosp. Ivana Hribarja, ki je slikan v polni sokolski opravi v naravni velikosti. Ta portret je izgotovljen z isto marljivostjo in vstrajaostjo, ki odlikuje vse Grilčeve slike. Posebno pa se odlikuje po izvrstno modelovani glavi, resničnem, naravnem inkarnatu ter s frapantno podobnostjo obraza. Barve dobro harmonizirajo, so gorke in simpatične. Podoba je jako plastična in resnično zadeta, ozadje slike je zelo mirno. S to sliko, ki spada med najboljše Grilčeve umotvore, nam je neumorno delujoči umetnik zopet pokazal, kaj in koliko da zna in premore. Sliko, ki je izgotovljena po naročilu ljubljanskega telovadnega društva »Sokola«, krasi primerni dekorativni okvir. Na tem delu čestitamo i umetniku L. Grilcu i ljubljanskemu »Sokolu«!

Po »Slov. Narodu«.

Gospodarstvo.

Naše posojilnice pa istrski seljak.

II.

Slabo gospodarstvo našega istrskega seljaka je krivo, da je Istra gledé zemljiškega kredita na najslabšem glasu. Seveda je ta slabi glas po drugi strani zopet po velikem delu neutemeljen, ker oni, ki iščejo kredita zunaj Istre, so večinoma Slovani torej tisti, ki se žele iznebiti dosedanjih italijanskih upnikov. Če se pa domači upniki ne bojé izgube, ni se je treba bati niti vnanjim upnikom. V obče pa se te razmere vidno zboljšavajo v korist zemljiškemu kreditu Istre, na čemer se imamo zahvaliti v prvi vrsti zopet našim posojilnicam. Z boljim gospodarstvom rastle bo tudi vrednost zemlje in s em se bo sam ob sebi višal tudi zemljiški kredit.

Po teh splošnih opazkah, katere so se mi videle potrebne, prehajam k pravemu namenu teh vrstic.

Pred mano, na mizi leži letno poročilo neke istrske posojilnice za leto 1900 in ker sem v istem poročilu zapazil mnogo strani, katere mi nikakor ne ugajajo, odločil sem se torej, da napišem te vrstice, katere bi po svojem namenu spadale bolj v strokovno, nego politički list. Ker pa mora po drugi strani vprašanje uprave naših posojilnic zanimati vsakega rodoljuba, sem prepričan, da moji nasyeti dosežejo več vspehov, če iste objavim v »Edinosti«, nego če bi jih objavil v strokovnem listu.

No, predno preidem k presojevanju omenjenega letnega poročila, moram izrecno poudarjati, da sem to poročilo vzel samo za podlago, da napišem nekoliko svojih mislij našim posojilnicam po Istri v prevdarek. Za podlago mi je o tem — z ozirom na naše specijelne istrske razmere — največ praktično izkustvo, ki sem si je pridobil v par letih, odkar aktivno sodelujem v raznih gospodarskih zadrugah in jedni posojilnici. Po opetovano omenjenem poročilu so hranilne vloge in izposojila posojilnice, o kateri je tu govor, dne 1. jan. 1900 znašale K 12.730.20. Tekom leta 1900 bilo je prejetih K 7334.70, izdanih K 692.27. Kapitaliziran interes 31. dec. 1900 K 79.50.

Pri tej točki je na prvi hip razvidna velika napaka. Tu bi imelo biti navedeno posebej stanje hranilnih ulog in posebej stanje izposojil. To je potrebno že radi tega, da je razvidno gospodarsko stanje v okolišu, kateremu je posojilnica namenjena; ker hranilne vloge so pač navadno iz okoliša posojilnice. Če pa hranilne vloge niso iz domačega okoliša, je iste vendar smatrati kakor stalnejše naložene, nego so izposojila.

O hranilnih ulogah treba torej na vsaki način voditi poseben konto in istotako o izposojilih poseben.

Konto: Tekoči račun izkazuje:

dohodki:	
a) za žveplo in modro galico	K 3271.70
b) od družbe sv. Cirila in Metodija	„ 6600.—
c) »Istarska Posojilnica« v Puli	„ 876.30
d) delež pri »Gospodarski zvezi«	„ 200.—
	K 10.948.—
troški:	
a) za žveplo in modro galico	K 2189.—
b) družbi sv. Cirila in Metodija	„ 6600.—
c) »Istarska Posojilnica« v Puli	„ 876.30
	K 9665.30

Stanje 31. dec. 1900 K 1283.30.

Tu bi po mojem menenju morali voditi pred vsem poseben konto za žveplo in modro galico pod imenom »Blagovni promet«, ker to nikakor ne spada v tekoči račun. Čudno mi se zdi tudi, da se v tekočem računu nahaja družba sv. Cirila in Metodija postavko 6600 K (dohodek in trošek). Oaa postavka bi se imela vsekako nahajati mej hranilnimi ulogami. (Zvršetak pride.)

Brzjavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 22. (B.) Zbornica poslancev. Med došlimi spisi so peticije v masah radi splošne starostne in invalidne oskrbe. Vse-nemški poslanec Stein je vprašal predsednika, zakaj da se ni — izognivši se običaju — spomnil predsednika Mac Kinleya in da-li dela razliko med načelniki republik in monarhi? Predsednik je izjavil, da na to vprašanje odgovori v jedni prihodnjih sej. Poslanci Drexel in tovariši so interpelirali naučnega ministra, zakaj ne popolni izpraženega mesta učitelja na državni ljudski šoli v Trstu? Ministerski predsednik dr. Körber je odgovoril na celo vrsto interpelacij. — Seja traja dalje.

Dogodki v Kitaju.

LONDON 22. (B.) »Standard« javljajo iz Šangaja večrajšnjega dne: V dogovoru radi Mandžurije, o katerem sta se pogajala ruski poslanik in Li-Hung-Čang, je izjavila Rusija, da je pripravljena vrniti Kitaju mandžurijske pokrajine Liaotung Kirin in Haitung-Kiang. Glede varstva železnice Šankai-Kvan-Vučevang obljublja Kitaj, da se bo zanašal izključno na Rusijo, Rusija se izjavlja pripravljena, da zapusti Čeking tekom tega leta, Kirin in Haitung-Kiang polagoma v dveh letih.

Kitaj objavlja, da bo nameščal ruske častnike za vežbanje madžurijskega vojaštva. Ti pogoji se kažejo Kitaju tako ugodni, da bržkone obstoje že drug dogovor, o katerem pa varujejo tajnost.

Vojna v južni Afriki.

KAPSTADT 21. (B) Danes so bile razglašene določbe vojnega sodišča na Kapskem poluotoku. Glasom teh določeb ostane v pokrajini, kolikor je le možno, redno pravo v veljavi. Nikomur ni dovoljeno zapustiti svoje okrožje brez dovoljenja, bodi po morju bodi po kopnem. Prepovedano je razširjevanje časopisov s hujskajočimi članki, istotako je prepovedana trgovina s kontrebando. Osebam, ki nimajo dovoljenja v to, je prepovedano imeti pri sebi strelno orožje, streljivo in eksplozivne snovi. Pisma in brzjavke so podvržene cenzuri. Izvajanje teh določeb je poverjeno civilnim oblastim.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 23. oktobra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na trgu Piazza Nuova 2, železna blagajna; Verdela, krava; ulica Canale 5, manifakturno blago; ulica Rigutti 1, hišna oprava; ulica Rossetti 12, hišna oprava; ul. Boschetto, 3 voz.

Dober glasovir

se prodaja po najnižji ceni. Poizve se v gostilni „Al Gambininus“ ulica Rossetti št. 2.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
• T R S T •
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, vogal Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA
za pozlačevanje in dekoracije
Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX



Pozor na ta užig na zamašku !!!

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovaška delavnica. **Aležij Schromek & C.** v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Josip Bizjak urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznana slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljublja, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se adano priporoča.

Nova čevljarnica „Alla Corsia Giulia“ Fran Benčiča v Trstu ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuvava vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu- in inozemskih tovarn. Izvršuje točno vsako naročbo po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se dogotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

Prodaja vina „Ai Maestri“ v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se uaznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje. Vsek zmore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarjenat vdobi 100 glđ. nagrade.

Skladišče vina ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah, Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Anton Pečenko Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10. priporoča

pristna bela in črna vina iz vi-pavskih, furlanskih, briskih, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po že-leznici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnamii

FRAN HLAVATY

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popraviljanje starega obuvala.

Zanesljive osebe

se iščejo za razprodajo patentovanih novostij in izdelkov, ki so vsaki redni hiši potrebne.

Konkurence izključene. Visoka provizija odnosno stalna plača od 120 do 150 K na mesec zagotovljena. Zastop se lahko ima tudi kot postransko opravilo.

Ponudbe na trdiko:

KLIMEŠ & C.o. Praga 1134/II.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečavanjem zakonito d...ojenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher** v Budimpešti, VIII Deutshgasse, 8.

Ste li gluhi??

Vsaka vrst gluhosti in slabega sluha se ozdravi z našo novo iznajdbo. Samo glu-horojeni so neozdravljivi. Šumenje v ušesih, preneha takoj. Opišiti Vaš slučaj. Preisko-vanja in navodila brezplačna. Vsaki se za-more z malimi troški doma sam ozdraviti.

Internacionalni zavod za zdravljenje ušes. 596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

PASTIGLJE PROTI PRENDIM

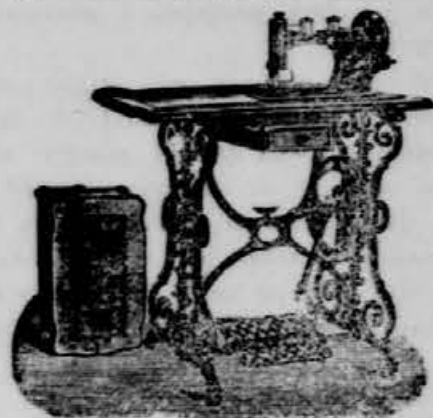
kašlju, griobolu, hripavosti, katanu, upa-danju glasu, itd. itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepoved-nikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.



Zaloga šivalnih strojev

za domačo rabo ali obrtnike od 60 kron naprej.

5 letno jamstvo.

Velik izbor vseh pripadkov spadajo-čih k šivalnim strojem.

Posiljatelj na deželo po povzetju.

Mehanična delavnica za popraviljanje strojev vseh vrst.

RUDOLF RÖTL Trst, Trg Piazza S. Catterina št. 2.



Velika zaloga koles

od 60 K naprej

novih ali vže rabljenih iz prvih tu— in inozemskih tovarn.

Prodaja in menjava po ugodnih cenah.

Bogat izbor pripadkov in pneu-matik.

Sprejemajo se vse poprave ka-kor tudi lakiranja na ognju in niklovanja.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste. iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena,

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,

med kojimi:

- 12 žag za obdelovanje lesa in priprav-ljanje dog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnotiskarn.
- 13 mehaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
- 12 sladničarn, pekarn, tovarn za biškot in konfete.
- 32 napeljav električne luči.

- Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd.
- Perilnice,
- Prečilnice,
- Tovarne za parafin in cerezin, sardine,
- Mline,
- Podjetja za napraviljanje soli,
- Tovarne za delati zamaške,
- Stiskalnice olja,
- Naprave za vodno silo,
- Tovarne za šumeče vode,
- Distilerije,
- Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev.

ŠTEFAN CRUCIATTI

ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietá št. 25. — TRST.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slanege ali žaganega mramorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.



Ces. kr. priv. civilni, vojaški in uradniški krojač **M. Poveraj**, trgovec v Gorici, na Travniku šte. 22 I. nadstropje priporoča čistiti gospodi svojo izborno zalogo suk-nenega blaga, gotovih oblek, perila vsake vrste in vse potrebščine k oblekam za vsaki stan Vstreza vsakemu naročilu in po modi.

V pomoč Salezijancem!

Žrebanje nepreklicno 30. dec. 1901.

EFEKтна LOTERIJA

za zgradbo

zavetišča in odgojevališča v Ljubljani.

Srečka 50 vin.

Srečke se dobivajo

v odborovi pisarni v Ljubljani, Gosposke ulice.

Razprodajalcem popust.

Svoj k svojim

M. AITE

trgovina manifakturnega blaga

Trst. — Via Nuova — Trst.

vogal Via S. Lazzaro št. 8.

priporoča cenjenim klijentom svojo bogato zalogo vsa-kovrstnega manifakturnega blaga za jesen in zimo in sicer: sukno za moške in ženske obleke, flanelo, barvan in bel barhent, piket za perilo, maje od volne in bombaža, odeje s podvleko ali volne itd. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter, nadalje srajce, ovratniki in ovratnice najnovejše mode, namizni beli in barvani prti; bela in barvana zagrnjala na meter ali izgotovljena.

Drobnarije za krojače, kitničarke in šivilje ter ter raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naročbe za moške obleke po meri z največjo točnostjo in natančnostjo

Velik izbor blaga za zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Cene brez konkurence

Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cenj od-jemalcev in sl. občinstva, beležim se najljubdeje.

M. Aite.

„VÍKTORIJA“ moderci



za gospe in gospice

po 50, 70 novč., 1 glđ., 1-25, 1-30, 1-50, 1-80, 2-20, 3— in 4-20.

Velik izbor

vseh predmetov za jesen in zimo

in sicer: sukno in volneno blago, flanela, piket, barhent, maje od volne in bombaža, odeje s pod-vleko ali volne. Vsakovrstni svilnati predmeti za obleke in kinanje, velik izbor trakov, ovratnikov, modnih specijalit et vsake vrste, rokavic iz svile, niti in kože ter dežnikov.

Velik izbor

perila dobiva se v manifakturnej zalogi

JAKOBA KLEMENCA

v Trstu, — ul. Sv. Antona št. 1. — v Trstu.

Na zahtevanje

pdošljejo se uzorci z dotičnimi cenami poš. prosto.

Čokolado in kakao

iz tovarne

Jos. Küfferle & Co. na Dunaju

priporoča

Jakob Zambič

v Trstu

ulica Giulia št. 7.

Domače priznanje

Veleslavna tvrdba Žnidarskič & Valenčič II. Bistrica.

Jaz podpisani vdočival sem testenine iz raznih tovarn. Šele pred nedavnim časom jel sem si na-bavljati proizvode zašlužne Vaše tvrdke. Sprevidel sem, da so Vaše testenine najboljše, kar jih dosedaj poznam, a tudi občinstvo se jih poslužuje z največjim zadovoljstvom.

Tem potom dolžan sem izrekati slavni Vaši tvrdki najiskrenejšo zabvalo za mi poslano blago; ob enem jih pa vsakemu, najtoplejše priporoč.m.

Podpirajte našo „Prvo slovensko tovarno testenin!“

LJUBLJANA, 3. mal. srpana 1901.

Andrej Kranjec

trgovec.